

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

МАЛЕЦЬ О.О., МАЛЕЦЬ Н.Б. Становлення української орієнтації та української національної свідомості серед закарпатських українців кінця ХІХ-початку ХХ ст.....	468
МИКУЛАНІНЕЦЬ Л.М. Трансляція цивілізаційного досвіду в сучасній мистецтвознавчій біографії.....	470
МОВЧАН К.М. Бібліотека університету – центр освіти і культури.....	472
ОЛІЙНИК В. В. До проблеми викладання філософії в умовах реалізації дистанційного навчання у закладах вищої освіти України.....	473
РОЗМАН І.І., МАКСЮТОВА О.В. Істинне бачення ідеалів: життя Ернеста Хемінгуея очима війни ХХІ століття.....	475
САБОВ А.Р., МОВЧАН К.М. Роль книги у розвитку дітей дошкільного віку....	476
САВКО Т. П. Залучення дітей з особливими освітніми потребами в освітній процес початкової школи в гірській місцевості.....	478
СМОЧКО Н.М. Тематичні села як соціальні тренди розвитку територіальних систем	480
ТОВКАНЕЦЬ Г.В., ДОБОНІ А. А. Особливості та умови морального виховання дітей молодшого шкільного віку в сучасних умовах.....	482
РОЗМАН І.І., БОГДАН Д.М. Підготовка майбутніх педагогів до професійної діяльності в умовах реформування освіти.....	483
ВАРГА Л.І., СИДУН В.В. Перспективи застосування індивідуальних мобільних пристроїв як засобів інтенсифікації навчального процесу у студентів нефілологічних спеціальностей при вивченні іноземної мови	485
ГАРМАШ О. М. Принципи професійно-орієнтованого навчання іноземних мов майбутніх учителів немовних спеціальностей.....	487
ДЯДЧЕНКО О. Формування культурно-країнознавчої компетенції школярів на уроках англійської мови.....	489
РУСИН Н.М., ГУЛАН М.І. Педагогічні можливості гри в організації освітнього процесу закладу дошкільної освіти.....	491
РУСИН Н.М., ПАРЕНКО Д. Предметно-просторне середовище як умова формування здорового образу життя дітей старшого дошкільного віку.....	493

сенса існування завдяки Україні і не дозволить нам програти війну з росією. Бойовий дух наших захисників – приклад стійкості всьому людству.

Отже, різними бувають умови та наслідки війни для кожної з країн. Однак художнє втілення першої світової війни у різних літературах має загальні, типологічні, риси як у проблематиці та пафосі, так і в поезії. Творчість Хемінгуея є новий крок уперед у розвитку американського та світового реалістичного мистецтва. Літературний стиль Хемінгуея є унікальним у прозі ХХ століття. Його намагалися копіювати письменники різних країн, але мало процвітали на своєму шляху. Манера Хемінгуея – це частина його особистості, його біографії.

Література

1. Творчість Е.Хемінгуея URL:
https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwigsoWqpMn3AhUqlosKHeHND-IQFnoECA4QAQ&url=https%3A%2F%2Fukr.school-essay.ru%2Ftvorchist-e-xemingueya-pislya-drugoyi-svitovoyi-vijni%2F&usg=AOvVaw0RNG_5K7otxKg38SUVmoso

УДК 002:028.02:37.015.31:373.2.011.3-053.4

САБОВ А.Р.
ГПФК Мукачівський державний університет
МОВЧАН К.М.
Мукачівський державний університет

РОЛЬ КНИГИ У РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Читання книг в житті дошкільника посідає особливе місце, бо саме книга є найбільш доступним засобом духовного й етичного розвитку особистості малюка. Залучення дитини до читання є одним з основних завдань художньо-естетичного виховання дошкільника, а сама книга на цьому етапі виступає ефективним засобом пізнавально-мовленнєвого розвитку дитини та допомагає малюкові швидко й цікаво пізнавати навколишній світ, переживати величезну кількість емоцій і вражень, навчає нормам поведінки оточуючих людей, моральним принципам, правилам життя.

Дитинство-найкраща пора для знайомства дитини з книгою. Появі книги у житті дитини передують усна народна творчість у вигляді колискових, які наспівує мама чи тато, та коротких ритмічних віршиків чи приговорок, які озвучують дорослі в процесі ігор з дитиною та її безпосереднього виховання.

Перша книга може з'явитися в малюка вже в шість місяців. Звичайно, дитина ще не уміє читати, навіть говорити, проте вона почне звикати до присутності книги в її житті. Перші книги, зазвичай бувають з поліетилену чи твердого картону, оскільки дитина її легко розірве або потягне до рота. Але згодом, малюк зрозуміє, що саме в книгах є багато цікавих малюнків, віршів і казок. Згодом з'явиться бажання і самому навчитися роздивлятися малюнки, розрізняти кольори та форми, навчатися буквам.

Коли дитина почне слухати казки і оповідання, почне розуміти і запам'ятовувати про що йдеться, тоді необхідно розмовляти з дитиною про сюжет і персонажів прослуханого твору, ставити їй різні питання, цікавитися її думкою з приводу прочитаного, допомогти формулювати речення. З часом, коли дитина підросте, необхідно залучати її до переказу творів, ставити різні сценки по прочитаній книзі, вживатися в різні ролі, говорити різними голосами та інтонаціями.

Читаючи малюкам книги, дорослі допомагають розуміти різницю між добром і злом, дізнаватися, що таке дружба, любов, співчуття, вчитися співпереживати героям, емоційно реагувати на те, що відбувається в казці чи оповіданні. Усе це сприяє емоційному і духовному розвитку малюка. Літературний розвиток дітей важливий для поповнення словникового запасу та навчання навичку слухати і чути, а потім переказувати почуте чи прочитане. Сама по собі робота з книгою сприяє розвитку пам'яті, уваги, уяви, фантазії, вчить дитину абстрактному мисленню, логічному і послідовному розвитку подій, у дитини з'являється почуття до навколишнього світу і формується уявлення про себе.

Важливу роль у розвитку дитини відіграє повторне слухання одних і тих самих казок. У таких випадках дитина починає слідкувати за сюжетом, співпереживати героям, добре запам'ятовує великий об'єм інформації і здатна згодом його відтворити.

Основними завданнями книги і читання в дитячому віці є: розширювати і збільшувати словниковий запас; призвичаювати дитину слухати і сприймати художні твори; навчити дитину бачити за словами образи персонажів, природи, тварин, звуків і передати його за допомогою слів, голосу, інтонації, образотворчого зображення.

Процес читання починається вдома з батьками і продовжується у дошкільних закладах, а потім і школах. Звичайно, читання вимагає від вихователя організації спільної з дітьми діяльності, адже читання для дошкільників – це перш за все спілкування між собою, з дорослим. Часте й регулярне читання дитячих книжок та їх уміле поєднання з життєвими спостереженнями, з різними видами дитячої діяльності сприяє досягненню дитиною навколишнього світу. Книга вчить дітей розуміти й любити прекрасне, закладає основи моральності людської особистості, любов до природи та Батьківщини та безліч нового і невідомого. Особливу роль у вихованні та розвитку дітей дошкільного віку відіграють пісеньки, пестушки й потішки, які в ігровій формі знайомлять дитину з загальноприйнятими правилами, готують малечу до майбутнього дорослого життя. Завдяки книгам діти пізнають світ, як реальний, так і придуманий, вчаться, вдосконалюються. В.О. Сухомлинський писав, що дитина пізнає світ дивуючись, підліток – захоплюючись і обурюючись, юнак – утверджуючись і одухотворюючись[1].

Також важливим є те, як вихователь чи хтось із батьків доносить до дитини текст. Правильна інтонація, паузи при читанні, виділення голосом найбільш істотних моментів захоплює дітей і прививає їм жагу до читання та пізнання

нового через книгу. Саме цьому аспекту приділяється велике значення при підготовці майбутніх вихователів. Вихователю при організації мовленнєвого заняття, необхідно пам'ятати, що значну роль в успішному розвитку мовлення дітей і національному вихованні відіграє емоційна атмосфера на занятті. Багато залежить від того, як вихователь читає вірші, оповідання. Слова, інтонація, міміка, щирість почуттів, емоційність, настрої педагога передаються дітям і це підвищує їхній інтерес до навчання, активізує їхнє мовлення.

Отже, любов до книги потрібно прививати дітям з дошкільного віку, тоді у більш дорослому віці дитина буде сама цікавитися книгами, успішно навчатися у школі, відвідувати бібліотеки, бо це дуже важливо для її загального розвитку.

Література

1. Булдович М., Бадь Н. Гармонія. Книга для батьків і вихователів. К. : Шкільний світ, 2008. 128 с.

УДК 37.042:376.011.3-056.36:373.3(23)

САВКО Т. П.

Мукачівський державний університет

ЗАЛУЧЕННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ГІРСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ

Актуальність нашого дослідження зумовлена тим, що залучення дітей з особливими освітніми потребами (далі ООП) в освітній процес гарантоване державою. Держава гарантує всім дітям без винятку право на якісну освіту в середовищі ровесників за місцем проживання.

Інклюзивне навчання (від англ. *inclusive education*) тлумачать як навчання здобувачів освіти із особливими освітніми потребами через залучення їх до загального освітнього середовища за місцем їхнього проживання. Інклюзивне навчання розглядають як альтернативу інтернатній системі (коли дітей з ООП утримують та навчають окремо від інших дітей) та навчанню вдома. Тому важливо створювати для дітей з ООП можливості бути в освітньому середовищі загальної школи, про що наголошує Закон України «Про освіту» і Концепція Нової української школи (далі НУШ).

Мета інклюзивної освіти – зробити так, аби жодна дитина з особливими освітніми потребами не відчувала себе іншою, зайвою, небажаною. Тож організація інклюзивних класів і груп у закладах освіти є цінним досвідом як для дітей з ООП та їхніх ровесників, так і для педагогів, батьків, керівників закладів освіти, зрештою для суспільства в цілому.

Утім для ефективного залучення дітей з особливими освітніми потребами необхідні спеціальні умови. Інклюзивний заклад – це заклад освіти, який забезпечує ці умови, зокрема адаптує освітні програми та плани, фізичне середовище, методи та форми навчання, використовує наявні в громаді ресурси, залучає батьків, співпрацює з фахівцями для надання додаткових послуг відповідно до різних освітніх потреб дітей, створює позитивний клімат в освітньому середовищі. В останні роки вдосконалено нормативно-правову базу

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>